

TAQA

TAQA Energy B.V.
Prinses Margrietplantsoen 40, 2595 BR The Hague, The Netherlands
P.O. Box 11550, 2502 AN The Hague, The Netherlands
T +31 88 8272 500
F +31 88 8272 898
www.taqaenergy.com

Aan Zijne Excellentie
De Minister van Economische Zaken
De heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

26 oktober 2015

Geachte heer Kamp,

Met veel belangstelling heb ik kennisgenomen van de conceptrapportage 'Onderzoek andere benadering van de gaswinning'. TAQA kan als operator van zowel de Piek Gas Installatie (PGI), Gasopslag Bergermeer (GSB)¹ en als gasproducent een bijdrage leveren aan de oplossing voor de problematiek in Groningen en het waarborgen van de leveringszekerheid in Nederland. Ik merk daarbij op dat mijn reactie niet alleen relevant is ten aanzien van de scenario's die in deze conceptrapportage ter consultatie voorliggen. Mijn opmerkingen gelden ook wanneer u in december tot een besluit zou komen waarbij Groningen de komende jaren volgens een meer gelijkmatig profiel zou gaan produceren.

Piek Gas Installatie Alkmaar (PGI)

De L-gasopslag PGI maakt sinds 1997 deel uit van het Groningen productiesysteem. De PGI is specifiek ontworpen om de leveringszekerheid van L-gas te waarborgen, bijvoorbeeld op zeer koude dagen of in geval van storingen in het Groningen productiesysteem. De PGI heeft een beperkt werkvolume (500 miljoen m³), maar een aanzienlijke uitzendcapaciteit (tot ruim 50 miljoen m³/dag). De PGI is ontworpen op operationele betrouwbaarheid. De laatste achttien jaar heeft de PGI er mede voor gezorgd dat op momenten van zeer hoge vraag naar L-gas altijd aan die vraag is voldaan.

De rapportage van GTS gaat uit van onverminderde inzet van de PGI tot en met 2020². Vanwege het aflopen van bestaande contracten is een voortbestaan van de PGI na de winter van 2016/17 allerminst zeker. Ik ben echter van mening dat de PGI bij uitstek geschikt is om het Groningenveld verder en blijvend te ontlasten en ook bij te dragen aan de leveringszekerheid in Nederland:

1. De PGI kan als een 'peakshaver' dienen voor productie van het Groningenveld. Met de PGI kunnen de pieken in de productiesnelheid worden beperkt, ook na 2016/17.
2. In de conceptrapportage wordt gesproken over een noodzakelijke reservecapaciteit van Groningen van 1,5 miljard m³. Ik zie mogelijkheden om door middel van de PGI deze reservecapaciteit aanzienlijk te reduceren en daarmee minder druk op de Groningenproductie te leggen.
3. Door het behoud van de PGI ontstaat er een extra mogelijkheid om in de zomer door middel van kwaliteitsconversie pseudo L-gas te maken, dit op te slaan in de PGI en daarmee de kwaliteitsconversiemiddelen op een hoger percentage in te zetten (en kan het Groningenveld meer ontlast worden).
4. Met beperkte middelen kunnen de technische mogelijkheden van de PGI uitgebreid worden waarmee de onder punt 1-3 beschreven effecten nog groter kunnen zijn.

¹ Installaties die TAQA mede namens haar partners beheert.

² GTS onderzoek - 7 update 2015, p. 24

PGI is gebouwd om het Groningen productie- en transport systeem te ontzien. Juist in een situatie zoals nu, waarbij het beperken van de risico's en de veiligheid van Groningen voorop staat en tevens de leveringszekerheid geborgd dient te worden, zou een mogelijke sluiting van PGI mijns inziens niet verantwoord zijn. Om dit te voorkomen is uw inbreng onontbeerlijk. Ik ga graag nader met u in overleg hoe wij PGI kunnen blijven inzetten voor een verantwoorde en veilige gaswinning uit Groningen.

Flexibiliteitsmarkt

U besteedt uitgebreid aandacht aan de effecten van een andere benadering van de gaswinning op de groothandelsmarkt voor gas, maar niet op de effecten daarvan voor de flexibiliteitsmarkt. Als het Groningenveld wordt ingezet als flexibiliteitsleverancier ontstaat er de facto een enorme pseudo-gasopslag die decennialang andere gasopslagen in Nederland en Noordwest Europa beconcurrereert. Ik begrijp dat na de veiligheid van de Groningers de leveringszekerheid uw hoogste prioriteit heeft en dat een dergelijk ingrijpen in de marktstructuur mogelijk onvermijdelijk is. Graag zou ik u willen vragen aan te geven hoe u nadelige consequenties van de andere benadering van de gaswinning op de flexibiliteitsmarkt denkt te voorkomen of te compenseren.

Transporttarieven

Een niet in kaart gebracht effect heeft te maken met de transporttarieven. Verminderde Groningenproductie kan mogelijk een groot effect hebben op de transporttarieven van GTS. Enerzijds zal als gevolg van verminderde export en slechts beperkt toenemende baseload import van gas, het gebruik van het GTS-netwerk teruglopen. Anderzijds doet GTS momenteel grote investeringen in kwaliteitsconversie-installaties; investeringen die slechts voor beperkte tijd nuttig zijn gegeven de overgang op middellange termijn naar H-gas en de energietransitie. Daarnaast zullen ook de operationele kosten van GTS stijgen door de extra inzet van kwaliteitsconversie. Bovenstaande zal, zonder ingrijpen, automatisch worden afgewenteld op de (kleinere) resterende groep gebruikers. Kunt u aangeven hoe u hiermee denkt om te gaan?

Kleineveldenbeleid

TAQA en haar partners hebben vergevorderde plannen en ook concrete besluiten genomen om de productie vanaf het Nederlands continentaal plat via de door TAQA in P15/P18 blokken geopereerde offshore infrastructuur de komende jaren te verhogen. Het betreft niet alleen gas uit gasvelden in de P15/P18 blokken zelf, maar ook uit door derden geopereerde omliggende blokken. De instroming van dit offshore geproduceerde en op P15 behandelde gas vindt rechtstreeks plaats op het hoogcalorische netwerk van GTS, in dezelfde regio waar LNG uit de GATE-terminal het GTS-netwerk binnenkomt. Ik reken erop dat de productie en levering van de bestaande en de nieuw aan te sluiten kleine velden, conform het bestaande beleid, niet in het gedrang zullen komen door de voorziene toename van LNG-stromen.

TAQA

Lange termijn vooruitzichten

Uw onderzoek richt zich op de periode tot 2020. Ik begrijp dat dit een belangrijke periode is, voordat nieuwe fysieke middelen van GTS ter beschikking komen die het speelveld aanzienlijk veranderen. Om ook andere spelers dan de Gasgebouwpartners een kans te geven in te spelen op de veranderende omstandigheden is het noodzakelijk om aan te geven wat de plannen voor het L-gas productie- en consumptiesysteem op langere termijn zijn. Dit zou bevorderlijk zijn voor het investeringsklimaat.

Samenvattend vind ik het van groot belang dat de alternatieven en effecten van een andere benadering van de gaswinning op de flexibiliteitsmarkt worden onderzocht. Daarnaast ligt er een uitgelezen kans om de PGI als onderdeel van de oplossing voor de Groningen problematiek mee te nemen.

Uiteraard ben ik van harte bereid de onderwerpen uit deze reactie met u verder te bespreken en uit te werken.

Hoogachtend,

René Zwanepol
Managing Director TAQA Energy B.V.